

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Quod dolet intus habet

urn:nbn:de:bsz:31-101049

47
 QVOD DOLET INTVS HABET.

Plerisque nostrum solenne est conditionem alterius quam maximè extollere, propriam contra deprimere. Ejus rei rationem hanc puto, quod in his tabulis ab externâ rerum facie iudicia mutantur, interna vix respiciamus, cumque lata plerumque & quae magis placeant maximè conspicua sint, duriora verò tacitè ferè conditioni uniuscujusque inhercant, aliena nobis, nostra plus alijs placent, optat ephyppia bos piger, optat arare caballus. *Opes ac majestatem Dionysii cum Damocle laudibus extollimus, gladium è lacunari equinâ setâ in caput Tyranni demissum non antè videmus, quam ipsi eo loci simus, maximo imperio, ut ait Sallust. maximam curam inesse nescientes. At sanè speciosissimum auleum nonne saepe ad sordidiorum parietis partem obtegendam adhibetur? Nonne colossi foris insignes Deum saepe aliquem representant, intrinsecus pleni luto ac sordibus? ita sanè. Et plerumque ubi honor, ibi & horror; & ut Seneca, qui à multis timetur, multos timet.*

Vele onder ons, hebben een ghewoonte, eens anders ghelegentheyte ten hooghsten te verheffen, haer eyghen niet te achten: de reden waer van, dunckt my hier in te bestaen, dat wy ons oordeel in dusdanighe saken ghewoon zijn te gronden op de dinghen die ons in't ooghe loopen, op inwendige ende verborghe saecken ondertusschen ofte niet lettende, ofte de selve niet wetende: ende naedmael het ghene dat vermaeckelijck is in yemants gelegentheyte, meest altydt blijckelijck is, ende dat de beswaerlijckheyde vande selve daerenteghen veeltijts van binnen schuyt ende bedeckt is: Soo ghebeurret dat de gelegentheyte van andere luyden aen ons, de onse aen ander luyden, beter schijnt:

*Den Os wil voor een rjts-peert strecken,
 Den hengst wenscht om den ploegh te trecken.*

Wy prijsen al, met Damocles, den glans ende voortreffelijckheyde van Dionysius, om datse ons in't ooghe loopt: het sweert daerentegens, dat met een peerts-hayr over't hooft van den Tyran hanght, en sien wy niet eer voor wy selfs in sijn plaetse zijn. Ey lieve! hoe dickwils is een schoone tapitseye gespannen voor een vuyl stuck muys. De nieuwlste schoenen dwinghen meest. De gegoten beelden der Afgoden, hoe wel zy van buyten vergult zijn, werden van binnen vol slick ende vuylicheyts bevonden. Die van vele ghevreest wert, seyt Seneca, vreesster vele. Noyt Heer of eer, sonder seer.

BOËTIVS.

Qvos vides sedere cello,
 Solij culmine reges,
 Detrahat si quis superbis
 Vani tegmina cultus,
 Iam videbit arctas
 Dominos ferre catenas.

TACIT 6. ANNAL.

Si tyrannorum mentes recludantur,
 Possint aspici laniatus, & i. Tus: Quando,
 ut corpora verberibus, ita sevitia,
 libidine, malis consultis, animus dilaceretur.

Buycht

Buycht, oft Breeckt.

PET. I. 5.

*Vveest met ootmoedicheyt verciert, vwant Godt weder-
staet den hooveerdighen.*

Siet, wat de blixem doet; hy sal een lemmer breken;
Hy sal in stucken slaen dat nier en is gheweken,
De scheede niettemin, daerin het yser stack,
Die blijft in haer gheheel en sonder onghemack.
Godt die het seltsaem vyer laet vanden hemel dalen,
Die maect hem veel ghelijck met dese snelle stralen,
Hy breeckt dat wederstaet, hy spaert dat buyghen kan;
„Noyt wasser trots ghemoet dat Godes zeghen wan.

Flectere vel frangere.

S*æpe vel intactâ nummi perière crumenâ,
Fractus & , illeso tegmine, mucro fuit.
Sæpe cutis totos ruptis tegit osibus artus,
Cum Deus ex alto tela triscula jacet.
Mollibus indulget, durisque ferocius instat
Fulmen, & ipse facit fulminis Auctor idem.
Flecto genu: quicumque Deo non flectitur, ille
Plectitur, elatos Numinis ira premit.*

Aux humbles gracieux, dur aux osueilleux.

CEs Iavelins de Dieu, la foudre & la tonnerre,
Au doux ne font du mal, au dur il font la guerre.
Homme humilie toy, baissant ton haut desir,
Nul est, qui ne s'y rompt, qui ne s'y veut flechir.

FLECTE.